

Αθήνα, 21/6/18

ΣΠΕΦ: Μακριά από εμάς ο μηδενισμός ή οι υπερβολές για τους διαγωνισμούς της ΡΑΕ

Σε συνέχεια της δημοσίευσης από την ΡΑΕ του προσωρινού καταλόγου των συμμετεχόντων στην β' φάση των επικείμενων διαγωνισμών ΑΠΕ της 2ας Ιουλίου 2018 και εν προκειμένης στους δύο διαγωνισμούς φωτοβολταϊκών για εγκατεστημένη ισχύ σταθμών έως 1 MWp (Κατηγορία Ι) και από 1 έως 20 MWp (Κατηγορία ΙΙ), επιθυμούμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

1. Η συνολική φωτοβολταϊκή ισχύς που προκρίθηκε βάσει των εμπρόθεσμα κατατεθειμένων δικαιολογητικών για να συμμετάσχει στην β' φάση των διαγωνισμών ΡΑΕ, ήτοι τα 144,5 MWp και στις δύο Κατηγορίες Ι και ΙΙ κρίνεται κατ' αρχάς ικανοποιητική. Με δεδομένη μάλιστα την πρόθεση της ΡΑΕ να προκηρυχτούν και νέοι διαγωνισμοί εντός του 2018 με προσανατολισμό την ανά έτος προοριζόμενη για τα ΦΒ νέα ισχύ σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΑΠΕΕΚ/Α/Φ1/ οικ. 172858 από 22/3/18, εκτιμούμε πως η αγορά -δηλαδή οι επενδυτές- θα έχουν την δυνατότητα να αποτιμήσουν το νέο επενδυτικό τοπίο και να προχωρήσουν στο βαθμό πάντοτε που επιθυμούν ή επιτρέπουν οι δυνατότητες τους στις ζητούμενες επενδύσεις. Σε κάθε περίπτωση ούτε εξαναγκασμός επενδύσεων μπορεί να υπάρχει, ούτε και νοείται τα κριτήρια να χαλαρώνουν υπερβολικά και αποσπασματικά κάθε φορά ώστε να γίνονται έργα που εν πρώτοις δεν θέλει η αγορά ή που εν τέλει δεν θα υπάρχει πραγματικά ανταγωνιστική διαδικασία ή που εν πάση περιπτώσει δεν στηρίζει το σύστημα.
2. Περαιτέρω κανείς δεν πρέπει να ξεχνά πως η αγορά των φωτοβολταϊκών, μετά την συντριβή της το 2013 λόγω των καταληκτικά τότε εκρηκτικών ρυθμών ανάπτυξης άνω του 1 GWp/έτος και την νομοτελειακή εν συνεχεία παύση και αποθέρμανση της, χρειάζεται χρόνο για να ανακτήσει μια βιώσιμη επενδυτική εμπιστοσύνη και προοπτική. Το να επιρρίπτεται αδιακρίτως «ανάθεμα» στην αυτονόητη παύση που ακολούθησε το εφιαλτικό 2012-2013 όχι μόνο δεν βοηθά την ιστορική μνήμη που απαιτείται για να ωριμάσει η αγορά και να μην επαναληφθούν σφάλματα, αλλά επιδεικνύει «αλυτρωτισμό» σκέψης. Αν δεν μας απατά η μνήμη μας, όλοι τότε κατανόησαν ότι η αγορά των ΦΒ στην Ελλάδα δεν μπορεί πραγματικά να συντηρήσει υπερβολικούς ρυθμούς ανάπτυξης, αφού η χώρα μας είναι μικρή, οι ηλεκτρικές καταναλώσεις σε όρους ισχύος είναι δεδομένες και δεν αυξάνονται λόγω αρχικά της ύφεσης και αργότερα των προγραμμάτων εξοικονόμησης και λύσεις οικονομικά αποδοτικής αποθήκευσης δεν υπάρχουν διαθέσιμες ακόμα. Οπότε το περιθώριο του ~1 GWp για νέα ΦΒ ισχύ στο σύστημα πρέπει να αξιοποιηθεί με τεχνικοοικονομική σύνεση τα επόμενα χρόνια και όχι όπως-όπως μόνο για να καταγραφεί εμπροσθοβαρής τζίρος στην διψασμένη αγορά εξοπλισμού.
3. Σε ότι αφορά τώρα τις επιμέρους Κατηγορίες Ι και ΙΙ και στην ΦΒ ισχύ που προκρίθηκε σε κάθε μία από αυτές για συμμετοχή στην β' φάση των διαγωνισμών της ΡΑΕ, νομίζουμε πως ο υψηλός βαθμός αποκλεισμού 73% που παρατηρήθηκε στα «μεγάλα» φωτοβολταϊκά έργα έχει περισσότερο να κάνει με τους ίδιους τους επενδυτές, παρά με την διαδικασία. Οι προκλήσεις του Target Model που καθολικά καταλαμβάνουν την Κατηγορία ΙΙ, η άγνοια που επικρατεί στους επενδυτές για τον τρόπο λειτουργίας των επιμέρους νέων αγορών του μοντέλου με αιχμή την Εξισορρόπηση, η απουσία ανταγωνιστικής αγοράς Φο.Σ.Ε., αλλά και οι συνεχιζόμενες δυσκολίες πρόσβασης σε τραπεζική χρηματοδότηση, αποτυπώθηκαν εκτιμούμε γλαφυρά στο αποτέλεσμα. Η Κατηγορία ΙΙ των φωτοβολταϊκών δεν θα πρέπει ως επενδυτική δεξαμενή άστοχα να συγκρίνεται με αυτήν των αιολικών (Κατηγορία ΙΙΙ), αφού εκεί οι συμμετέχουσες εταιρείες

είναι πολλαπλώς ισχυρότερες στελεχιακά και χρηματοοικονομικά, είτε δηλαδή πρόκειται για πολυεθνικές είτε για εγχώριες επιχειρήσεις με πρόσβαση σε προηγμένη ομολογιακή-χρηματοπιστηριακή χρηματοδότηση και δανεισμό εκτός δηλαδή της παραδοσιακής τραπεζικής. Σε ότι αφορά την Κατηγορία Ι των ΦΒ (έργα <1ΜWp) ο χαμηλός βαθμός αποκλεισμού μόλις 13,2% που παρατηρήθηκε, επιβεβαιώνει τον ανωτέρω συλλογισμό μας, αφού αφενός όσα εκεί έργα είναι κάτω των 500 kWp δεν επηρεάζονται από το Target Model σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4414/2016 και αφετέρου το οικονομικό μέγεθος συνολικά των έργων της κατηγορίας αυτής απαιτεί και δικαιολογεί σημαντικά λιγότερο ή σε αρκετές περιπτώσεις καθόλου τραπεζικό δανεισμό. Με άλλα λόγια όπου η αγορά ήθελε ή πραγματικά μπορούσε, οι ρυθμοί αποκλεισμού από την β' φάση των διαγωνισμών της ΡΑΕ ήταν μηδενικοί ή πολύ χαμηλοί. Συνεπώς το όποιο ζήτημα υπάρχει, αν υπάρχει, δεν άπτεται της διαδικασίας αλλά του ευρύτερου επενδυτικού περιβάλλοντος, των δυνατοτήτων που υπάρχουν, των προκλήσεων και των προοπτικών του.

4. Τέλος σε ότι αφορά το έργο της Πολιτείας, νομίζουμε πως η ανόρθωση της επενδυτικής εμπιστοσύνης που έχει από το 2016 σταδιακά συντελεστεί στις ΑΠΕ, δεν αφήνει περιθώρια για μηδενισμούς. Μέσα από γόνιμες διαβουλεύσεις με την αγορά υφίσταται πλέον σαφές έργο πίσω μας. Ας θυμίσουμε ενδεικτικά την άρση των στρεβλώσεων μέσω της θεσμοθέτησης και κανονικοποίησης της Χρέωσης Προμηθευτή (ΠΧΕΦΕΛ) ή την σύγκλιση και μείωση του ταμειακού ελλείμματος που όδευε στον ΕΛΑΠΕ, με τα συμμετρικά επίπεδα που πραγματικά του αναλογούσαν οπότε και μειώθηκαν δραστικά οι υπερημερίες πληρωμής των ανανεώσιμων παραγωγών από τις 200+ στις ~60 ημέρες. Αυτά είναι πραγματικές παρακαταθήκες αύξησης της αξιοπιστίας του συστήματος και της υγιούς περαιτέρω βιώσιμης ανάπτυξης του κλάδου, οπότε ας αφήσουμε την καλή προσπάθεια στις ΑΠΕ να συνεχιστεί από την ΡΑΕ και το Υπουργείο Ενέργειας μακριά από στείρους αφορισμούς και άλλα επικοινωνιακά πυροτεχνήματα.